

PERSPEKTÍVY SOCIÁLNEJ ORIENTÁCIE EKONOMIKY V POĽNOHOSPODÁRSTVE

S. Buchta

BUCHTA, S. (Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava): *Perspektívy sociálnej orientácie ekonomiky v poľnohospodárstve*. Sociol. Zeměd., 25, 1989 (2) : 103-109.

Práca sa zaoberá niektorými novými aspektami v podnikovej sociálnej politike v poľnohospodárstve. Analyzuje vzťah ekonomiky k sociálnemu rozvoju a ukazuje na nebezpečie jednostranného ekonomického prístupu k tejto problematike. Upozorňuje na požiadavku efektívnosti a racionálnosti i v sociálnej politike a na zvýšenie rozdielov nielen medzi jednotlivými podnikmi, ale i vo vnútri podnikov. Zdôrazňuje, že jednostranné preferovanie sociálnych istôt nepodložené kvalitným pracovným výkonom je nepripustné a v nových ekonomických podmienkach i spoločensky nereálne. Sociálna orientácia ekonomiky je v poľnohospodárstve základnou požiadavkou nových prístupov a koncepcií.

sociálny rozvoj; sociálne istoty; efektívnosť sociálnej politiky; diferenciácia sociálneho rozvoja; rozdeľovanie prostriedkov z podnikových fondov; zmeny v sociálnom rozvoji.

Eminentný akcent nového hospodárskeho mechanizmu na intenzifikáciu a efektívnosť výroby jednoznačne smeruje k posilneniu sociálnej orientácie ekonomiky, k rozšíreniu materiálnych možností sociálnej politiky a k podpore humanistických prvkov práce. Zvyškový princíp ako základ prístupu k sociálnej politike už patrí do „arzenálu minulosti“ a sociálny rozvoj podnikového kolektívu je jednou zo základných charakteristík a je normatívne zakotvený v príslušných právnych predpisoch. Týmto nemáme na mysli rigidnú reglementáciu tejto oblasti, charakterizovanú značným počtom kvantitatívnych ukazovateľov, potláčaním významu kvalitatívnych charakteristík, ignorovaním sociálnych efektov ekonomickej činnosti a pod. V tomto zmysle je preto nutné rešpektovať niektoré obecné požiadavky na formovanie sociálnych kritérií pre rozvoj výroby, ktoré majú zamedziť, aby nedošlo ku konfrontácii potrieb ekonomickej politiky s cieľmi sociálnej politiky.

TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ A KONZEKVENCIE ZMIEN V SOCIÁLNOM ROZVOJI

Snaha o dosiahnutie ekonomického efektu musí byť spoločensky kontrolovateľná. Ako negatívny príklad nekritickej a nežiadúcej honby za ziskom, ktorý má výrazný negatívny sociálny obsah, je trend niektorých poľnohospodárskych podnikov rozširovať niektoré pridružené výroby o činnosti, ktorých sa priemyslové podniky

zbavajú, pretože ide o rizikové a zdraviu škodlivé práce. Preto hľadanie nových foriem a metód hospodárenia, ktoré majú zaistiť optimálny súlad sociálnych požiadaviek a ekonomického riadenia, musí byť pod sociálnou kontrolou podnikového kolektívu. Ciele hospodárskej politiky, ale i prostriedky k ich realizácii ako dva momenty subjektívnej stránky ekonomických záujmov sa musia robiť v súlade s objektívnou stránkou záujmov, ktoré reprezentujú skutočné potreby ľudí. Pritom stále väčšiu úlohu v sociálnom rozvoji objektívne zohráva nielen kvantitatívne nasýtenie základných potrieb, ale aj kvalita ich uspokojovania a prechod na uspokojovanie nadstavbových sociálnych potrieb, ktoré umožňujú kvalitatívne vyšší rozvoj osobnosti i jednotlivých sociálnych skupín.

V novom poňatí musí ísť o reintegráciu, obnovenie zviazanosti hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Preto je nutné chápať sociálnu politiku ako súčasť integrovaného sociálno-ekonomického systému, v ktorom sociálne opatrenia musia zahŕňať i ekonomické hľadisko v tej miere, že tieto opatrenia podporujú, stimulujú a posilujú ekonomiku a v dôsledku toho sociálny a ekonomický rozvoj predstavuje vzájomne sa posilujúce prvky. Sociálna politika sa týmto stáva súčasťou investícií do ekonomiky.

Zásadne treba zdôrazniť, že vklady do sociálnej oblasti nie sú len určitou záťažou existujúcich zdrojov, ale formou investícií porovnateľnou s investíciami do ekonomickej infraštruktúry. V tomto smere sa zákonite bude viac klást dôraz na rozvojovú a preventívnu úlohu sociálnej politiky. Nové sociálne programy sa musia sústrediť na maximálne využitie ľudského potenciálu, na posilňovanie samostatnosti a účasti na rozhodovaní.

Takúto sociálnu politiku, ktorá aktivizuje ľudské zdroje a schopnosti, namiesto aby len pasívne udržiavala spotrebu, je treba chápať ako motivačnú a perspektívnu formu k rozdeľovaniu prostriedkov z fondov spoločenskej i osobnej spotreby. Tento nový prístup k sociálnej politike je v priamom protiklade so starým poňatím, ktoré chápe sociálne opatrenia ako akúsi „obef“ zo strany ekonomiky. Všeobecne sa akceptuje vzájomná podmienenosť ekonomického a sociálneho rozvoja. Sociálny rozvoj nie je považovaný len za finalitu ekonomického rozvoja, ale súčasne za jeho podmienku. Realizácia tejto koncepcie vytvorí objektívne predpoklady pre úrýchlený sociálny rozvoj, pre riešenie ekonomických úloh z hľadiska ich kľúčných sociálnych výsledkov.

Správne orientovaná sociálna politika prispieva k ekonomickému rozvoju tým, že zvyšuje kapacitu pre iniciatívu a rast individuálnej i spoločenskej produktivity práce a mieru pracovného zapojenia v konkrétnych podnikových podmienkach. Prekonáva sa odtrhnutosť sociálneho rozvoja od ekonomického a dochádza tu k dialektickému spojeniu.

„Bez koncepcnej, aktívnej sociálnej politiky a bez náležitej sociálno-humánnej orientácie všetkých aktivít socialistickej spoločnosti, všetkých jej organizácií a inštitúcií, môže zvíťaziť raz vulgárny ekonomizmus, inokedy administratívny dirigizmus, ktoré majú spoločné to, že človeka redukujú len na prostriedok alebo manipulačný predmet bez vlastnej individuality, subjektivity a personality. To potom vedie jednotlivých ľudí i celé sociálne skupiny k špecifickému odcudzeniu od záujmov, potrieb a cieľov spoločnosti a prejavuje sa v určitej miere sociálnej apatie a nezodpovednosti“ (Šíma 1989). Tento postulát má v nových ekonomických podmienkach obecnú platnosť. Úloha aktívneho ľudského potenciálu je nielen nutným predpokladom potenciálnych zmien, ale nevyhnutnou podmienkou úspešnej realizácie ďalšieho ekonomického a sociálneho rozvoja.

To meš (1980) konštatuje, že sa začínajú kryštalizovať divergujúce tendencie jednotlivých subjektov sociálnej politiky, mení sa pole sociálnych subjektov v sociálnej politike. Novo sa formuluje rola štátu (centra a národných výborov) a podnikov v sociálnej politike. Štát s rastúcim bremenom spoločenskej spotreby zvyšuje finančnú participáciu podnikov na spoločenských nákladoch vrátane reprodukcie pracovných síl a vytvára nové ekonomické podmienky pre sociálny rozvoj spoločnosti.

V podnikovej sfére dochádza k zmenám predmetného záujmu predovšetkým do oblasti efektivity socialistických výdavkov a sociálnych štruktúr, stimulačných nástrojov a do oblasti prognózovania a projektovania. V hodnotovej orientácii vedúcich pracovníkov sa mení vzťah od „megalomanie veľkosti a kvantity“ smerom k úspornosti a efektívnosti. Šetrnosť a úspornosť sa na rozdiel od minulosti nepovažuje za prejav núdze a chudoby. Mánotratnosť a nízka efektívnosť, ktoré boli symptomatické pre minulé obdobia, sú v súčasnosti predmetom kritiky a vývoj ukazuje

cestu k racionálnym a efektívnym vkladom nielen do ekonomického, ale i do sociálneho rozvoja.

Zmena nazerania na podnikovú sociálnu politiku cez prizmu prestavby a nových ekonomických podmienok sa zákonite stretáva s novými rozpormi, problémami, potrebami a záujmami. To vyúsťuje do konštituovania nových potrieb, nových pohľadov na sociálnu politiku v podniku. Mení sa celkový charakter i obsah podnikovej sociálnej politiky, dochádza k jej výraznejšej vnútornej diferenciácii a reštrukturalizácii a k obratu skôr k sociálnej kvalite na úkor kvantitatívneho a anonymného hromadenia prostriedkov.

Rozdeľovanie prostriedkov z podnikových fondov sa nestáva výsadou vybraných vedúcich pracovníkov, ale je decentralizované na nižšie vnútroorganizačné jednotky a je pod širokou sociálnou kontrolou podnikového kolektívu. Zvýrazňuje sa snaha odstrániť i v tejto oblasti „filozofiu priemernosti“, aj keď ide len o prvé signály tohto trendu, s dôrazom na princíp zásluhovosti a sociálne spravodlivé rozdeľovanie, tzn. že paušálne, rovnostárske rozdeľovanie týchto prostriedkov je nepripustné a v nových ekonomických podmienkach i spoločensky nežiadúce.

Požiadavka diferencovaného prístupu v podnikovej sociálnej politike sa uplatňuje rôzne. V podnikoch s nedostatkom disponibilných zdrojov je uplatňovanie tohto postulátu relatívne ťažké a v niektorých prípadoch dokonca i nemožné. Nerovnosť je silným stimulom progresu a pokroku, ale zároveň i zdrojom nespokojnosti. Tento do istej miery protikladový proces je nutné riešiť formou určitej „kultivácie rôznorodosti a diferenciácie“. A to každý vedúci pracovník nie je vždy schopný a ochotný v praxi realizovať.

Nové ekonomické klíma si vymedzí i vyšší stupeň sociálnej angažovanosti. Obecné výzvy a deklarovania tejto požiadavky sú neúčinné a neefektívne, pokiaľ riadiaca sféra nevytvorí pre túto činnosť vhodné a optimálne podmienky. Doteraz uplatňované mechanizmy v tomto smere viedli k značným spoločenským a individuálnym stratám. „Tieto mechanizmy sa nedokázali vysporiadať so strnulosťou, formalizmom, preferenciou askriptívnej funkcie na úkor funkcie výkonovej a stavali tak umelé prekážky prirodzenej horizontálnej i vertikálnej mobility ľudí. Tým oslabovali spoločensky funkčnú angažovanosť a motiváciu, ktoré sú priamo úmerné reálnym možnostiam celoživotného postupu na základe skutočných schopností, snažení, konečných výsledkov práce“. (Potůček 1989). Preto môžeme v súčasnom období pozorovať zvýšenú snahu o realizáciu nových prístupov a metód aktivizácie pracovných kolektívov, hľadajú sa autoregulačné mechanizmy. Tendencie k autonómnosti organizačných štruktúr a delegovanie určitých činností na nižšie organizačné jednotky má v podstate za cieľ nájsť optimálnu stimulačnú sústavu a motiváciu pracovníkov.

SOCIÁLNY AKCENT EKONOMIKY A SOCIÁLNE ISTOTY

Cieľom ekonomického rozvoja je neustála snaha posilňovať sociálny rozvoj. Sociálny rozvoj v poľnohospodárstve sa v nových podmienkach dostáva do polohy výraznej diferenciácie, a to nielen medzipodnikovej, ale i vnútropodnikovej. Snahy, ktoré požadovali túto diferenciáciu obmedziť, stropovať, sa v súčasnom období odmietli.

Nové ekonomické prístupy musia zabezpečiť optimálny súlad sociálnych záruk a ekonomických stimulov. Spoločensky negatívna je snaha znižovať sociálne požiadavky, aby mohli byť kompenzované ekonomické straty, vzniknuté dôsledkom nesprávneho hospodárenia. Dôsledky nedôsledného a v niektorých prípadoch i chybného riadenia viedli k zníženým nárokom na pracovnú disciplínu, k sociálnemu príživníctvu a apatii, k nechote vziať na seba akúkoľvek zodpovednosť, k znižovaniu nárokov na seba a druhých a pod. V nových podmienkach je nutné prekonať sociálnu ľahostajnosť k spoločenskému vlastníctvu, ktorá sa prejavuje v nehospodárnosti, oslabení disciplíny, poklese záujmu robotníkov na pracovných výsledkoch, rozkrádaniu a nezájme o účasť na vyššej úrovni riadenia, ako je pracovný kolektív.

Základné sociálne vymoženosti a istoty bude socialistická spoločnosť i naďalej poskytovať, upevňovať a rozširovať. Súčasne však nie je možné nevidieť, že existujú i nesprávne predstavy o sociálnych zárukách, ktoré sú v rozpore s ďalším rozvojom socialistickej spoločnosti. Je nesporné, že sociálna istota, neprítomnosť strachu z budúcnosti je veľkou vymoženosťou, pozitívnou hodnotou socializmu. Ukazuje sa však, že samozrejmä existencia tejto sociálnej istoty je niekedy prekážkou ekonomickej efektívnosti, vedie k vyčerpaniu, v niektorých prípadoch až k zániku stimulov k výkonu. Dlhodobá existencia tejto sociálnej istoty spojená s ďalšími faktormi vedie k ekonomickej stagnácii, k stavu, kedy sa zabezpečenie tejto sociálnej istoty stáva problematické. Tento stav potom ešte znásobuje mzdová nivelizácia a ignorovanie princípu zásluhovosti, resp. odmeny za výsledok práce. Vedie k nevyužívaniu ľudského potenciálu, k znižovaniu spoločenskej produktivity práce, k úniku do odľahlej záujmovej špecializácie a k masovému rozširovaniu tieňovej ekonomiky.

Sociálne istoty predstavujú stabilizačný prvok, ktorý upevňuje dôveru ľudí v spoločnosť. Musí však byť takého charakteru, aby nebránili rozvoju spoločnosti a dokázali ho podporovať. Z tohto hľadiska musíme sociálne istoty chápať nielen ako cieľ, ale aj ako prostriedok, ako aktívny nástroj pôsobenia na človeka tak, aby podporovali tvorbu žiadúcich spoločenských cieľov. Ale najmä tu, ako sa ukazuje, dnes funkcia sociálnych istôt zlyháva.

Spoločenská spotreba a jej rozdeľovanie je v skutočnosti značne vzdialené jednotlivcom a niekedy i pracovným kolektívom. Ľudia dnes berú ako samozrejmú, že niektoré sociálne výhody musia dostať automaticky, bez toho, aby sa vôbec pričinili o to, aby spoločenská spotreba mohla vzrastať, alebo aby bola dostatočne zabezpečená.

Podľa nášho názoru je nutné počítať so zatiaľ nerealizovanou diferenciáciou obsahu i ciest zabezpečenia spoločenských istôt, iných za štandardnú výkonnosť a iných za výkonnosť nadpriemernú. To však znamená i vo vzťahu k práci značnú zmenu doterajšej atmosféry, pretože práca nesmie byť chápaná len ako nezadateľné právo, garantované socialistickým štátom. Jednotlivec sa musí starať o prácu, musí si ju vážiť a mať k nej pozitívny vzťah.

Sociálne istoty sa do istej miery začali chápať ako samozrejmá a viedli k osobnej i kolektívnej pohodlnosti, strate podnikavosti a neochote zdravo riskovať. Jednostranné spoliehanie sa na určitú úroveň sociálnych istôt a vymožeností sa prejavilo napr. v tom, že pri možnosti voľby medzi sociálnou istotou a podmienenou sociálnou výhodou väčšina pracovníkov zvolila sociálnu istotu. Pritom aktívna sociálna politika predpokladá neustále rozširovanie sociálnych istôt a vymožeností, ktoré vychádzajú z uspokojovania neustále sa rozvíjajúcich potrieb ľudí.

Na druhej strane nemôžeme pripustiť, aby neúmerný rozsah bezplatne poskytovaných služieb a výhod obmedzoval záujem pracovníkov o hospodárske výsledky a celkovú výkonnosť ekonomiky. Preto princíp sociálnych istôt musí byť vzájomne zviazaný s uplatňovaním väčšej diferenciácie v odmeňovaní, s rozvojom iniciatívy a aktivity pracujúcich a s princípmi sociálnej spravodlivosti. V žiadnom prípade nejde o negáciu princípu sociálnej istoty. Chceme však upozorniť na to, že v praxi musí byť aplikovaný v súčinnosti s ďalšími ekonomickými princípmi

a mechanizmami. Len tak bude mať pozitívny spoločenský efekt a nestane sa brzdou v zvyšovaní produktivity spoločenskej práce.

Nie každá sociálna spokojnosť je v zhode so záujmami socialistickej spoločnosti. Spokojnosť spojená s neplnením si svojich povinností, vyhýbaním sa zodpovednosti za vlastné chyby, za zneužívanie právomocí, falšovanie pracovných výsledkov a pod. vedie k zníženiu pracovnej a sociálnej aktivity ľudí, brzdí proces prestavby a vytvára priaznivú atmosféru pre porušovanie socialistických princípov a zásad. V tomto zmysle je nutné odstránenie možnosti sociálneho parazitizmu, ktorý umožňuje bezpráčne či s minimálnym vynaložením práce realizovať osobné záujmy na úkor celospoločenských. Existencia takýchto možností vytvára nepriaznivú sociálnu klímu v spoločnosti a stáva sa zdrojom protispoločenskej sociálnej spokojnosti niektorých skupín obyvateľstva. Prekonanie tejto negatívnej sociálnej spokojnosti predpokladá dôslednú likvidáciu príčin a podmienok, ktoré ju vyvolávajú.

Naším rozhodujúcim cieľom musí byť dynamizácia sociálneho rozvoja z perspektívy potrieb a požiadaviek budúcnosti. Sociálny rozvoj a využívanie jeho potenciálu (predovšetkým aktivizácia a tvorivosť pracovnej sily) sa stále viac stáva rozhodujúcim predpokladom prechodu k intenzívnemu ekonomickému rastu. Cieľom tu je uvoľniť bariéry a latentné rezervy ďalšieho sociálneho rozvoja, odhaliť sociálne hybné sily, ktoré povedú k mohutnému rozvoju sociálnej sféry ako nutnej podmienky rozvoja ekonomického potenciálu.

Sociálna orientácia ďalšieho ekonomického rastu nestavia proti sebe sociálny rozvoj a ekonomickú efektívnosť, pretože z pojmu ekonomická efektívnosť nie je možné vylúčiť jej sociálny aspekt, nie je možné na ekonomickú efektívnosť pozeráť izolovane od sociálnych kritérií. Táto vzájomná prepojenosť sociálnych a ekonomických aspektov efektívnosti sa neustále posilňuje. Rast economickej efektívnosti výroby je sociálne žiaduci a urýchljuje dosiahnutie sociálnych cieľov. Avšak je potrebné tu zdôrazniť, že treba starostlivo hodnotiť sociálne možnosti a vhodnosť ciest, metód a postupov pri zvyšovaní economickej efektívnosti a prihliadať ku všetkým sociálnym javom, ktoré ju sprevádzajú. Rozvoj economickej efektívnosti nie je samoučelným javom, ale predovšetkým nástrojom k uspokojovaniu potrieb spoločnosti a všestranného rozvoja osobnosti.

ZÁVER

Nové ekonomické klíma v PPK sa prejaví i v sociálnom rozvoji nielen sťaženými možnosťami financovania niektorých sociálnych aktivít, ale predovšetkým zvýšenou snahou o efektívnosť a hospodárnosť vkladaných prostriedkov. V oblasti podnikového sociálneho rozvoja bude nutná vyššia účasť pracovných kolektívov na tvorbe a rozdeľovaní prostriedkov z podnikových fondov spotreby. To umožní efektívnejšie a zároveň sociálno spravodlivejšie rozdeľovanie týchto prostriedkov.

Rovnostársky, demotivačný prístup k poskytovaniu sociálnych výhod je nutné prehodnotiť a rozdeľovanie prostriedkov spoločenskej spotreby dôsledne viazať s princípmi zásluhovosti, výkonnosti a spoločenskej efektívnosti.

Sociálny rozvoj bol väčšinou chápaný v javovej, ukazovateľovej forme, objavovali sa simplifikované predstavy o neustálom raste, dochádzalo k absencii záujmov a potrieb. Pritom záujmy sú hnacou silou i brzdou rozvoja výrobných vzťahov. Pred nami stojí úloha, akým spôsobom optimalizovať záujmy. Zatiaľ sme boli svedkami neovládnutia celého procesu záujmovej sféry. V tomto smere je napríklad nutné hľadať východiská často protikladných záujmov podnikových a spoločenských a odstraňovať dôsledky slepého technokratizmu a primitívneho empirizmu. Sociálna orientácia ekonomiky je jednoznačne hlavným cieľom prestavby ekonomického mechanizmu a silným imperatívom súčasného i budúceho obdobia.

Každá myšlienka, každé ideové hnutie získava vplyv vystupňovaním svojho základného princípu niekedy až k hranici únosnosti. To nakoniec patrí i k vývojovej sile každej myšlienky, že hľadá reálny priestor pre svoje uplatnenie. Pre hodnotu nejakej idey nie je nikdy rozhodujúce čím je, ale čo spôsobí. A v tomto smere ju s odstupom času budeme i hodnotiť.

Literatúra

- BUCHTA, S.: Riadenie sociálneho rozvoja v podmienkach prestavby hospodárskeho mechanizmu. [Záverečná správa.] Bratislava, VÚEPP 1988.
 POTŮČEK, M.: Lidský potenciál československé společnosti. Sociológia, 21, 1989, č. 2,
 ŠÍMA, R.: Sociálna podstata prestavby. Nová Mysl, 1989, č. 2.
 TOMES, I.: Změny rolí subjektů sociální politiky. Sociol. Čes., 1989, č. 3.

Došlo dne 12. 7. 1989

БУХТА, С. (Научно-исследовательский институт экономики сельского хозяйства и продовольствия, Bratislava): *Перспективы социальной ориентации экономики в сельском хозяйстве*. Sociol. Zeměd., 25, 1989 (2) : 103-109.

В статье рассматриваются отдельные новые аспекты социальной политики сельскохозяйственных предприятий. Анализируется связь экономики с социальным развитием, подчеркивается опасность одностороннего экономического подхода к данной проблематике. Указывается на необходимость учета эффективности и рациональности в социальной политике, повышение различий не только между отдельными предприятиями, но и внутрихозяйственными подразделениями. Подчеркивается недопустимость и общественная нереальность одностороннего поощрения социальных аспектов без надлежащего их обоснования высококачественным трудом в новых экономических условиях. Социальная ориентация экономики в сельском хозяйстве является основным критерием новых подходов и концепций.

социальное развитие; социальная обеспеченность; эффективность социальной политики; дифференциация социального развития; распределение средств из фондов предприятий; изменения в социальном развитии

BUCHTA, S. (Economic Research Institute of Agriculture and Food, Bratislava): *Prospects of Social Orientation of Economy in Agriculture*. Sociol. Zeměd., 25, 1989 (2) : 103-109.

Some new aspects in social policy of agricultural enterprises are studied. Relationship of economy to social development is analysed and an attention is drawn to the hazard of one-sided economic approach to these problems. An emphasis is laid on the requirement of effectiveness and rationality also in social policy and on increase of the differences among farms but also inside the farms. It is stressed that one-sided preference is unacceptable and unrealistic in new economic conditions. Social orientation of economy is in agriculture a basis requirement for new approaches and concepts.

social development; social securities; effectiveness of social policy; differentiation of social development; allocation of finances from farm funds; changes in social development

BUCHTA, S. (Forschungsinstitut für die Ökonomik der Land- und Nahrungsgüterwirtschaft, Bratislava): *Perspektiven der sozialen Orientierung der Ökonomik in der Landwirtschaft*. Sociol. Zeměd., 25, 1989 (2) : 103-109.

Dargelegt werden einige neue Aspekte der betrieblichen Sozialpolitik in der Landwirtschaft. Die Arbeit enthält eine Analyse der Beziehung der Ökonomik zur sozialen Entwicklung und zeigt die Gefahren eines einseitigen ökonomischen Herangehens an die Lösung dieser Problematik. Hingewiesen wird auf die Forderung nach Effektivität und Rationalität auch in der Sozialpolitik sowie auf die wachsenden Unterschiede nicht nur zwischen den einzelnen Betrieben sondern auch innerhalb der Betriebe selbst. Unterstrichen wird in der Arbeit, daß die einseitige Bevorzugung der sozialen Sicherheiten, die nicht unterlegt sind mit einer qualitativen Arbeitsleistung, nicht haltbar ist, ja in vielen Fällen unter den neuen ökonomischen Bedingungen gesellschaftlich unrealistisch.

Die soziale Orientierung der Ökonomik in der Landwirtschaft bildet das grundlegende Erfordernis für das neue Herangehen und für neue Konzeptionen.

soziale Entwicklung; soziale Sicherheiten; Effektivität der Sozialpolitik; Differenzierung der sozialen Entwicklung; Aufteilung der Mittel aus den Betriebsfonds; Änderung in der sozialen Entwicklung

Adresa autora:

PhDr. Stanislav Buchta, CSc., Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Trenčianska 55, 824 80 Bratislava

Nová rubrika NA POMOC PRAXI

Redakční rada časopisu Sociologie zemědělství rozhodla v zájmu užšího spojení teorie s praxí zřídit novou rubriku s názvem Na pomoc praxi.

V této rubrice budou zveřejňovány výsledky vědeckovýzkumné práce, poznatky z nejrůznějších sociologických průzkumů i praktické zkušenosti, které mohou být zobecněny a využity v široké praxi. Jde především o to, aby rubrika přispěla k urychlení přestavby hospodářského mechanismu a k intenzifikaci zemědělství.

Očekáváme, že do nové rubriky budou přispívat především pracovníci teorie, jejichž poznatky naleznou široké uplatnění v praxi, ale také zástupci praxe, kteří budou nové poznatky vědy a výzkumu aplikovat. Tím by rubrika měla zpřístupnit časopis široké veřejnosti.

Redakční rada přivítá všechny příspěvky, informace i další náměty a připomínky k obsahu nové rubriky, popřípadě ke zkvalitnění časopisu.

Redakční rada
časopisu Sociologie zemědělství